



Vreme: 24.07.2026 07:17

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/234277/veoma-skupa-zabrana-huawei-a/vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija; KPMG

Naslov: Veoma skupa zabrana Huawei-a: Evropska unija plaća cenu od 40 milijardi za sprečavanje kineskog uticaja

8182



Cena zamene telekom opreme kineskog proizvođača ostaje sporno pitanje, a operatori žele nadoknadu. Evropska unija nalazi se pred konačnom odlukom o sudbini kineskog tehnološkog giganta Huawei u svojim telekomunikacionim mrežama. Predlog revidiranog Zakona o sajberbezbednosti (Cybersecurity Act), predstavljen početkom 2026. godine, predviđa obavezno uklanjanje opreme takozvanih visokorizičnih dobavljača, pre svega Huawei i ZTE-a, iz kritične infrastrukture u roku od 36 meseci od usvajanja liste.

Istovremeno, industrijsko udruženje GSMA procenjuje da bi direktni troškovi takve operacije u Evropi iznosili između 30 i 40 milijardi evra, uz dodatnih 8,5 milijardi zbog smanjene konkurencije na tržištu opreme, piše Politico.

Evropska komisija, pak, barata znatno nižim ciframa - 3,4 do 4,3 milijarde evra godišnje tokom tri godine. Razlika u procenama otkriva i dublja previranja u vezi sa pitanjima bezbednosnih prioriteta, ekonomskih interesa i geopolitičkih pritisaka koji oblikuju evropsku digitalnu budućnost.

Spor je rezultat rastućeg nepoverenja prema kineskim dobavljačima, američkog pritiska, kineskog Zakona o nacionalnoj obaveštajnoj službi iz 2017. i stvarne zavisnosti mnogih evropskih operatora od jeftine i tehnološki napredne opreme iz Šenžena.

Huawei je tokom 2010-ih godina postao dominantan dobavljač radio-pristupne mreže (RAN) u velikom delu Evrope. Razlozi su bili niže cene od evropskih konkurenata Ericsson i Nokia, brža isporuka i tehnološka zrelost, posebno u periodu prelaska na 4G i potom 5G.

Prema analizama danskog Strand Consulta, u pojedinim zemljama kineski dobavljači (Huawei i ZTE) držali su više od polovine opreme u 5G RAN-u.

U Nemačkoj je udeo Huawei u 5G lokacijama krajem 2024. godine bio oko 59 odsto. Slično visoki nivoi zabeleženi su u Mađarskoj, Češkoj, Poljskoj, Austriji i delovima južne Evrope.

Za Deutsche Telekom, Vodafone i Telefónicu u Nemačkoj Huawei je dugo bio glavni ili jedan od glavnih dobavljača. U nekim filijalama Deutsche Telekom (Grčka, Austrija, Češka) udeo je bio još viši.

Globalno, Huawei je prema podacima Omdia i Dell'Ora ostao lider ili jedan od lidera u segmentu 5G core mreža, sa udelom preko 26 odsto u prihodima 2024. godine, a u nekim segmentima i preko 40 odsto.

Ova zavisnost stvorila je dilemu. S jedne strane, operatori su dobili modernu infrastrukturu po nižoj ceni, što je ubrzalo digitalizaciju.

S druge strane, Evropi je ostalo malo domaćih alternativa u segmentu radio opreme. Ericsson i Nokia, iako tehnološki konkurentni, nisu mogli da prate agresivnu politiku nižih cena kineskih rivala, delom zbog toga što na kineskom tržištu imaju marginalan udeo, manje od pet odsto, dok je Huawei na evropskom tržištu držao trećinu ili više.

Koreni trenutne krize leže u kombinaciji tehnološke i geopolitičke realnosti. Sjedinjene Američke Države su od 2018. godine sistematski ograničavale pristup Huawei američkoj tehnologiji, posebno čipovima, i pozivale saveznike da isključe kineske dobavljače iz 5G mreža.

Argumentacija se oslanja na kineski Zakon o nacionalnoj obaveštajnoj službi iz 2017. godine, koji





Vreme: 24.07.2026 07:17

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/234277/veoma-skupa-zabrana-huawei-a/vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija; KPMG

Naslov: Veoma skupa zabrana Huawei-a: Evropska unija plaća cenu od 40 milijardi za sprečavanje kineskog uticaja

obavezuje organizacije i građane da sarađuju sa državnim obaveštajnim organima kada to bude zatraženo. Kritičari tvrde da to stvara strukturni rizik od špijunaže ili mogućnosti da se mreža onesposobi u kriznim situacijama.

Huawei dosledno odbacuje ove optužbe. Kompanija ističe da nikada nije pronađen konkretan dokaz o "zadnjim vratima" (back door) u njenoj opremi, da je podvrgnuta strogim bezbednosnim proverama u više zemalja i da je spremna na dodatne mere transparentnosti.

Ren Džengfej je više puta javno izjavljivao da bi radije zatvorio kompaniju nego da dozvoli špijunažu. Ipak, mnoge zapadne vlade, npr. Australije, Novog Zelanda, Japana, Velike Britanije i deo evropskih zemalja, donele su restriktivne mere.

U Evropi je 2020. godine usvojen "5G Toolbox", set neobavezujućih preporuka kojima se države članice pozivaju da identifikuju visokorizične dobavljače i smanje zavisnost od njih.

Implementacija je bila neujednačena. Dok su neke zemlje (Estonija, Letonija, Portugal, delimično Velika Britanija) otišle daleko u ograničavanju, druge, posebno Nemačka i Španija, zadržale su značajan udeo kineske opreme, navodeći troškove i ugovorne obaveze.

Početkom 2026. godine Evropska komisija je prešla na novi nivo. U okviru revidiranog Cybersecurity Act-a i izmene Direktive o mrežnim i informacionim sistemima, predloženo je da se lista visokorizičnih dobavljača uspostavi na nivou Unije, a da operatori imaju 36 meseci da uklone kritične komponente, pisao je Reuters.

Predlog se ne ograničava samo na telekomunikacije, već obuhvata 18 kritičnih sektora, uključujući energetiku, vodosnabdevanje, autonomna vozila i dronove. Iako se Huawei i ZTE eksplicitno ne imenuju u tekstu, svi akteri razumeju da su oni primarna meta.

Tamara Čapeta iz Evropskog suda pravde u martu 2026. godine dala je mišljenje koje podržava pravo država članica da nameću zabrane na osnovu bezbednosnih razloga, uz napomenu da mere moraju biti proporcionalne i podložne sudskoj kontroli. Konačna presuda se očekuje kasnije tokom godine.

Nemačka i Španija, međutim, pružaju otpor. Berlin ističe da već ima nacionalni plan, i dao je to zamena opreme u jezgru mreže do kraja 2026. i kritičnih sistema upravljanja do 2029. godine.

Dodatna pan-evropska obaveza, tvrde, povećala bi troškove, otežala pregovore sa dobavljačima i mogla bi izazvati kineske odmazde upravo u trenutku kada Evropa pokušava da ubrza razvoj veštačke inteligencije i digitalne infrastrukture.

Najspornije pitanje ostaje cena. GSMA, koja predstavlja interese mobilnih operatora, u izveštaju iz jula 2026. procenjuje direktne troškove zamene na 30-40 milijardi evra. Od toga, 16-22 milijarde odnosi se na mobilne mreže, oko 5 milijardi na fiksne, a 9-12 milijardi na transportne mreže. Dodatnih 8,5 milijardi očekuje se zbog manje konkurencije i poskupljenja opreme od Ericssona i Nokia u periodu 2027-2030.

Analitičari poput Hosuka Li-Makijame iz think-tanka ECIPE ukazuju da GSMA računa bruto troškove, a ne inkrementalne (one koji bi nastali isključivo zbog zabrane, a ne zbog redovne zamene opreme).

Strand Consult već godinama tvrdi da je stvarni dodatni trošak mnogo niži, jer bi se veliki deo opreme ionako zamenio u narednih nekoliko godina.

Kineska studija koju je KPMG uradio za Kinesku privrednu komoru pri EU ide u potpuno drugom pravcu. Oni procenjuju da bi šire uklanjanje kineskih dobavljača iz 18 kritičnih sektora koštalo Uniju oko 368 milijardi evra u periodu 2026-2030. godine, pri čemu bi Nemačka snosila gotovo polovinu tereta.

U Nemačkoj starije procene Barclays-a govorele su o oko 2,5 milijarde evra za potpunu zamenu u 5G infrastrukturi, oko milijardu za Deutsche Telekom i po 700 miliona za Vodafone i Telefónicu.

Operatori insistiraju na kompenzaciji, dok pravni saveti u Briselu ukazuju da ona nije automatski obavezna, osim ako nacionalni sudovi ne utvrde da je teret "nesrazmerno težak".

Huawei je na predloge Komisije odgovorio oštro, ali diplomatski. U saopštenjima se ističe da predlog koji isključuje dobavljače na osnovu zemlje porekla, a ne na osnovu konkretnih tehničkih dokaza, krši principe pravednosti, nediskriminacije i proporcionalnosti iz prava EU, kao i obaveze iz Svetske trgovinske organizacije.

Kompanija poručuje da će nastaviti da pruža "bezbedne i pouzdane proizvode i usluge" i da zadržava sva prava da štiti svoje legitimne interese.

Kinesko Ministarstvo trgovine otišlo je korak dalje. Naime, u dokumentu na 30 stranica reagovalo je na predlog Cybersecurity Act-a, optužujući EU za protekcionizam i dvostruke standarde.

"Ako EU proglasi Kinu za 'zemlju koja predstavlja sajberbezbednosne zabrinutosti' ili navede kineske entitete kao 'dobavljače visokog rizika' kako bi na prinudan način izbacila opremu koju proizvode kineske kompanije i isključila kineske proizvode i usluge sa tržišta EU, Kina može pokrenuti relevantne istrage





Vreme: 24.07.2026 07:17

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/234277/veoma-skupa-zabrana-huawei-a-vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija; KPMG

Naslov: Veoma skupa zabrana Huawei-a: Evropska unija plaća cenu od 40 milijardi za sprečavanje kineskog uticaja

protiv EU ili evropskih preduzeća i preduzeti recipročne mere", navedeno je u dokumentu.

Da li će Huawei zaista biti "proteran" sa tržišta EU i da li će i koliku štetu to naneti konzumentima njihovih usluga na evropskom kontinentu, ostaje da se vidi.

